

ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI 2007 SONUÇ BİLDİRGESİ AÇIKLANDI

10 Mart 2007 tarihinde 17 Şube, 23 il ve 40 üniversiteden delege olarak seçilen 260 öğrenci üyenin katılımıyla gerçekleştirilen Öğrenci Üye Kurultayı 2007'nin Sonuç bildirgesi aşağıdadır.

“Başka Bir Gelecek İçin Başka Bir Üniversite” ana başlığı; “Üniversitelerde Yaşam, Mühendislik Eğitimi Nereye Gidiyor”, “Yarının Mühendisleri ve Gelecek”, “Mühendislik Öğrencileri ve Üniversitelerin Toplumsal Rolü”, “Öğrenci Üye Örgütlülüğü ve Odamız” alt başlıklarıyla Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Mersin, Trabzon ve Zonguldak şubelerindeki yerel kurultaylarda tartışılarak, oluşturulan görüşler Kurultayda ortaklaştırıldı.

“Başka Bir Gelecek İçin Başka Bir Üniversite” ana temasının benimsenmesinin nedeni, geleceği inşa edecek olan bizlerin, nasıl bir gelecek istediği ve bunun temellerinin nasıl kurulması gerektiğidir. Zira toplumsal geri bırakılmışlık, eğitim sisteminin de geri bırakılmışlığı ile paralel gitmiştir. Bunun yanında sermayenin, teknolojinin her geçen gün gelişimi, tekniğin farklı bir boyut alması gözlenirken, insanoglu açlığa, sefalete, savaşa, kirliliğe ve yok oluşa sürüklenmektedir. Bu noktada kurultayda; “neden başka bir gelecek ve geleceği tasarlayacak bir anlayış istiyoruz” sorusunun yanıtları aranmıştır.

Ülkemizde uygulanan neo-liberal küresel politikaları ve onun yarattığı tahribatı, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye; 1980’li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe ve sanayileşmeye kadar hemen hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Toplumsal sorunların ve sorumlulukların hiçe sayılarak bireyci, tek tip insan yaratma düşüncesi

ile oluşturulmak istenen neo-liberal politikaların üniversite üzerinde de etkisi günden güne artarak devam etmektedir. Bilindiği üzere neo-liberal politikaların amacı insan gücü ve insan emeğinin sermayenin isteklerine göre kullanılması, kamusal ve toplumsal alanların bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kılınmasıdır. Buradan hareketle neo-liberal politikaların üniversiteler üzerindeki etkisi üzerinde önemle durmak gerekmektedir. Neo-liberal politikaların kendine en uygun zemin bulunduğu yerlerin üniversiteler olduğu unutulmaması gereken bir gerçektir. Üniversiteler amaçları dışına çıkarılarak; küreselleşmenin, sermayenin ve onun getirdiği serbestleşmenin insiyatifine bırakılmıştır. Sermayenin kendi çıkarları doğrultusunda üniversitenin tüm imkânlarından yararlanması, öğrencilerin haklarının gaspından öteye gitmemiştir ve gitmeyecektir. Dünya Ticaret Örgütü anlaşmalarından biri olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS), uluslararası sermayenin nasıl bir mühendislik hizmeti istediğinin açık bir göstergesidir. Bu nedenle de üniversitelerde bu çıkarlar doğrultusunda bir mühendislik eğitimi şekillendirilmeye çalışılmaktadır. Üniversite bileşenleri olarak tanımladığımız öğrenciler,

Etkinlik Sonuç Bildirgesi

akademisyenler ve üniversite emekçileri ise söz, yetki, karar süreçlerinden dışlanmaktadır.

Üniversitelerin asli görevi olan bilimsel eğitimden sapılması sonucu, mühendislik eğitiminde ciddi sorunlar ortaya çıkmıştır. Çıkar gruplarının istekleri doğrultusunda mühendislik eğitiminde yapılan değişikliklerle; hem eğitim süresince hem de eğitim sonrasında sermayenin ihtiyaçlarını karşılayacak insan tipi yaratılması amaçlanmaktadır. Öğrencilere aşırı teorik bilgi yüklemesi ile mesleki uygulama ve pratikten uzak bir birikim kazandırılmaktadır. Öğrenciler yoğun program ve yetersiz sosyal olanaklar nedeniyle sosyal yanı zayıf bireyler haline getirilmektedir. Üniversitelerde eğitimle ilgili bu sıkıntıların yanında, teknokentlerdeki AR-GE çalışmalarıyla birlikte öğrencilerin emeği, şirketlerin istekleri doğrultusunda ucuza kullanılmaktadır. Bazı öğretim üyeleri, teknokentlerde çalışmaya yönelmekte ve bu nedenle derslerini aksatmakta ya da verimli olamamakta ve bunun sonucu olarak da eğitimin niteliği düşmektedir. Okullardaki projelerde sermayenin söz sahibi olması ve piyasanın kuralı işleyişi sonucu, öğrenciler üniversitelerden itibaren iş hayatında da sermayenin kollarına bırakılmış, kendilerini onların tercihlerine göre yetiştirmek zorunda kalmışlardır.

Mühendislik hizmetlerinin mesleğinde ehil, yeterli bilgi ve deneyime sahip mühendislerce gerçekleştirilmesi, hizmetin doğal çevre, kişi ve toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, nitelik ve güvenilirliğin artırılması, hizmetin verilme sürecinde mühendislerin ilgili Odalarca tam olarak denetlenmesi, hizmeti veren mühendislerin bilginin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitim sürecine tabi tutulmalarının sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Bazı üniversitelerin eğitimleri kapsamında öğrencilere bir ayrıcalıklı gibi sunulan yabancı dilde eğitim konusu, öğrenciler üzerinde bir baskı unsuru oluşturmaktadır. Ana dilde eğitim hem öğrencinin kolay anlayabilmesini, yorum yapmasını hem de kendini daha kolay ifade edebilmesini sağlayacaktır. Bir başka açmaz da yabancı dilde eğitim almayan öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdam sürecinde tercih edilmemeleri sonucunda oluşan fırsat eşitsizliğidir. Aynı şekilde; yeterli akademik

kadro ve altyapı bulunmadığı halde çalışma hayatında tercih edildiği için yabancı dilde eğitim yapılan bölümler açılmakta, bu da eğitimin niteliğini daha da düşürmektedir. Bunların yanında fırsat eşitliği ortadan kaldırılıp, insanlar birbiri arasında rekabete sürüklenmektedir.

Üniversitelerdeki mevcut eğitim sistemi belirli çıkar çevrelerinin dayatmasıyla ortaya çıkmıştır. 24 Ocak kararlarıyla başlayıp, 12 Eylül darbesiyle pekiştirilen bu sistem; öğrencileri belli bir kalıba sokmak amacıyla egemenlerin istekleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Öğrencilere düşünmeden uzak, ezberci eğitimle şekillendirilen bir teorik eğitim dayatılmaktadır. Egemen çevreler bu sayede isteklerine ulaşabilecekleri gerekli zemini oluşturmayı hedeflemektedirler. Bu eğitim sisteminde yetişen öğrenciler, üniversite ve üniversite sonrası hayatlarında siyasal algısı olmayan, ülke gündeminden bihaber, toplumsal sürece dahil olamayan insanlar olarak güdümlenmektedir. Bu esasen 12 Eylül darbesinin insanları apolitik konumlandırma çabasından ibarettir. 12 Eylül darbesinin bir diğer amacı da YÖK'ü dayatmasıdır. YÖK'ün şu anki konumu ve asıl hedefi üniversiteler üzerinde bir baskı unsuru olarak varlığını devam ettirmektir. Bu nedenle üniversite özerkliğinden bahsedilemez. Üniversite bünyesindeki bilimsel çalışmalar ve sosyal hayat bu nedenle hiçbir zaman özgür olamamaktadır. Ayrıca akademisyenlerin niteliği, YÖK nedeniyle tartışılması gereken bir konudur. YÖK ayrıca, üniversitelerde polis ve jandarma gibi öğrencilerinin üzerinde baskı unsuru olacak etmenlerin devamlılığını da savunmaktadır. Böyle bir ortamda öğrencilerin nasıl bir dayatmayla üniversite hayatlarını devam ettirdiği ortadadır.

Üniversitelerin bilim ve teknolojiadaki güncel gelişmeleri takip edebilmesi, yeterli bilimsel çalışma yapabilmesi ve öğrencileri doyurucu teknik donanımı sağlayabilmesi için geniş bir bütçeye sahip olması gerekir. Günümüzde mevcut iktidarların kendi siyasal çıkarları için bir gecede açtıkları üniversiteler, bilim kurumu olmaktan uzak bir yapıya sahiptir. Mevcut üniversitelerin durumlarını iyileştirmek ve bu üniversitelerin durumlarını eşitlemekten uzak politikalar ülkeyi üniversite mezarlığına çevirmektedir. Gerekli laboratuvar koşulları ve altyapı sağlanamaması sonucu öğrenciler ihtiyaçları olan pratik bilgiye sahip olamamaktadır. Bu da istihdam sürecinde hem mezunların problem ya-

şamasına neden olmakta hem de kamusal bir hizmet olan mühendisliğin niteliği anlamında ciddi sıkıntılar yaratmaktadır. Ayrıca devlet üniversitelerine eğitimden ayrılan payın vakıf üniversitelerinden ayrılan paya nazaran daha az olması dikkat çekici bir konudur. Vakıf üniversitelerine devletin ayrıca yer, vergi indirimi vb. olanaklar sunması, eğitimde fırsat eşitliğinin önündeki en büyük engellerden biridir. Eğitim kurumları, herkeşe hitap eden ücretsiz kurumlar olmak yerine, sermayenin ihtiyaçlarını gözetmektedir. Bu konuda meslek odaları ve diğer sivil toplum örgütlerinin görüşleri ve önerileri dikkate alınmamaktadır.

Yukarıdaki belirlemelerden hareketle TMMOB Makina Mühendisleri Odası Öğrenci Üyeleri olarak aşağıdaki taleplerimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

Taleplerimiz:

- Küreselleşme ve sermaye isteklerine göre üniversitelerin yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir.
- Her türlü gizli-açık emperyalist anlaşmalar iptal edilmelidir. GATS, MAI, MIGA, Uluslararası Tahkim yasaları geri çekilmelidir. Her türlü emperyalist çıkarları koruyan birliklere karşı mücadele edilmeli, halkların çıkarlarını gözeten politikalar hayata geçirilerek, "AB'ye hayır" denmelidir.
- Baskıcı yaklaşımlara son verilmeli, düşünce özgürlüğünü kısıtlayan, toplumu tek tipleştirilen ve dışlayan 301. madde vb. düzenlemeler kaldırılmalı, aydın kıyımının derhal önüne geçilmeli, sorumlular yargılanmalıdır. Yükselen milliyetçi akım ve linç kültürü reddedilmeli, farklı görüş ve halkların bir arada yaşama hakkı güvence altına alınmalıdır.
- Ülkenin enerji sorunu kapitalizmin çözüm olarak sunduğu nükleer santrallerle değil, ülkenin yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları ile çözümlenmelidir. Çevreyi, insan sağlığını ve kültürel mirası tehdit eden yanlış yatırımlar sonlandırılmalıdır.
- Özelleştirmeler son bulmalı, özelleştirilen kurumlar kamulaştırılmalıdır.
- Mevcut politika ve uygulamaların yerine; planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikaları yaşama geçirilmelidir.
- Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim sistemi terk edilmelidir.
- Kürt sorununun çözümü için demokratik yöntemler benimsenmeli, savaşa, silahlanmaya ayrılan bütçe eğitime, bilime ve teknolojiye ayrılmalıdır.
- Polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalı; baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir.
- Eğitim her kademedede eşit, parasız, bilimsel ve ana dilde olmalıdır.
- Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine, araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitimde sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesi, en temel amaç olmalıdır.
- İnsanların okula başlama yaşından itibaren yetenekleri açığa çıkarılarak eğitilmeli ve yönlendirilmelidir.
- Uygulama, mühendislik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teorik bilgiler laboratuvar uygulamaları ile desteklenmelidir.
- Stajyer alan firmalar üniversiteler tarafından denetlenmeli ve stajyerlere mesleki bilgilerin aktarılması sağlanmalıdır. Stajyerlerin sosyal hakları ve emeğinin karşılığı olan ücret güvence altına alınmalıdır.
- Tüm sağlık hizmetleri yaygınlaştırılmalı ve öğrencilerin bu hizmetlerden ücretsiz faydalanmaları sağlanmalıdır. Üniversite bünyelerinde bulunan medikolar kapatılmamalıdır.
- Bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli olarak yetişeceği ve mezuniyet sonrası bilgilerini yenileyebilecekleri, geliştirebilecekleri eğitim olanakları, üretim ve çalışma ortamları sağlanmalıdır.
- Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülkenin gereksinim duyduğu elemanlar yetiştirilmeli; yine gereksinim doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt v.b. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı;

Etkinlik Sonuç Bildirgesi

- şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı, nitelik eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, oluşturulacak kalite standartları doğrultusunda denetimler yapılmalıdır.
- Eğitim programlarının akreditasyonunda, yabancı akreditasyon kurumları yerine TMMOB'nin de içinde yer aldığı MÜDEK (Mühendislik Değerlendirme Kurulu) çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır.
  - Ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınması sağlanmalıdır.
  - Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmeli, öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözülmeli, öğretim üyeliği mesleği saygın ve çekici hale getirilmelidir.
  - Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir.
  - YÖK tüm kurumlarıyla kaldırılmalı, üniversiteler özerk, demokratik ve bilimsel bir anlayış temelinde yeniden düzenlenmeli, üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrencilerin ve üniversite çalışanlarının yönetim ve karar sürecine katılmaları güvenceye alınmalıdır.
  - Mühendislik hizmetlerinin, alanında yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan Odaların üyelerince verilmesi, bu üyelerin mesleki kurallar ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi gerekmektedir. Hizmeti veren üyelerin bilgilerinin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak, çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları sağlanmalıdır.
  - TMMOB ve TMMOB'ye bağlı Odalar, üniversitelerde yeni mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenimin planlanmasında, yeni fakülte ve bölümlerinin açılması, eğitim programlarının oluşturulması, kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde yer almalı, bu süreçte TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır.
  - Mesleklerini icra ederken mühendisleri izleyen ve sicillerini tutan tek kurum olan TMMOB ve bağlı Odaları, mühendislere yönelik tüm tasarrufların odağında olmalıdır.
  - Genel bütçeden eğitime aktarılan pay yeterli seviyeye getirilmeli ve üniversite bütçelerinde bilimsel araştırmalara ayrılan pay artırılmalıdır. Harç, ikinci öğretim, yaz okulu, transcript, zorunlu bağış ve öğrenci belgesi vb. her türlü paralı uygulamalar kaldırılmalıdır.
  - Kamu kaynakları vakıf/özel üniversitelere aktarılmalı, vakıf üniversitelerinin programlarında akreditasyon zorunluluğu getirilmelidir.
  - Bizleri kendi ülkemizde mülteci konumuna düşürecek "Yabancı Mühendis Yasası" derhal geri çekilmeli, bir daha gündeme getirilmemelidir.
  - Mühendislik diplomalarında yeniden "mühendislik unvanı almaya hak kazanmıştır" ibaresinin yazılması için mücadele edilmelidir.
  - TMMOB'ye bağlı Odaların öğrenci üyelerinin demokratik bir platformda buluşarak, tüm mühendislik, mimarlık ve şehir planlarının toplumsal sorunlarını tartışabileceği çalışmaların yoğunlaştırılması ve yerelerde yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Sonuç olarak;

Bu taleplerle beraber bizler, üniversitelerdeki sorunların, mühendislik ve eğitim sistemi ile ilgili sorunların var olan ülke ve toplum yapısından ayrı düşünülemediği ve toplumsal sorunlarla beraber incelenmesi gerektiğinin farkında olarak, herkese parasız, nitelikli bir eğitim hakkını savunuyor, eğitimdeki eşitsizliği ve sermaye kesiminin daha çok kâr etmesine dayalı bir mühendislik anlayışını reddediyor, her alanda bunun mücadelesini vereceğimizi duyuruyoruz. Aldığımız kararları hayata geçirmek adına sorumluluğu üstümüze alarak, başka bir gelecek için gerekli çalışmalardan kaçınmayacağız.

Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir!

Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!

Yaşasın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelesi!

Yaşasın MMO Öğrenci Üye Örgütüllüğü!

TMMOB Makina Mühendisleri Odası